

MALMENBLADET NR 2-2023

Bild från Internet

Udda 70-åring!

TP82, Vickers Varsity, "Piggsvinet", kom till Sverige i ett enda exemplar 1953 och tjänstgjorde som "spionflygplan" under ca 20 år innan det pensionerades och sedermera införlivades med de flyghistoriska samlingarna på Malmen. Tyvärr har väder och vind gått illa åt finishen idag. Utförligare presentation sid 20

Lite av innehållet i detta nummer:

Info Hkpfllj

Sommarutflykt

Invigning "Flygfärdig"

Medlemsblad för Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening

Flygets Hus, Lägergatan 11

586 63 LINKÖPING

BG: 336-3181

www.f3kamratforening.se

info@f3kamratforening.se

MALMENBLADET

Informationstidning för F3 Kamratförening/
Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening.
Tidningen utkommer normalt med 2 nummer / år,
i maj och november, och skickas ut till alla med-
lemmar i föreningen samt till Flygvapnets övriga
kamratföreningar och vissa andra intresseorga-
nisationer

Ansvarig utgivare: Ingvar Jäderlind
ingvarjd@gmail.com
072-3232129

Redaktör, webbansv: Sture Axelsson
sobaxe@gmail.com
070-5882166

Kassör, medlemsreg: Bernt Samuelsson
berndt.samuelsson@telia.com
0730-961487

I detta fantastiska Flygets Hus håller vi till.
Foto: Sture Axelsson

Adressändring.

Ändrad adress och/eller E-postadress meddelas
till Kassören.

Bidrag till Malmenbladet

Bidrag från läsekretsen, både text och bild, mot-
tages med tacksamhet. Allt som berör F3, Mal-
men, flyg i allmänhet, historier, skrönor, sanna
såväl som bara troliga är välkomna.
Artikelförfattares åsikter speglar inte alltid före-
ningens uppfattning.
Bilders ursprung bör om möjligt anges.
Artikelinnehåll får återges med angivande av
källa.

Tryckeri: Adall Grafiska AB, Linköping

Omslaget: Vickers Varsity 70 år

Innehåll detta nummer:

Medlemsinformation	sid 2
Ordföranden har ordet bl a	sid 3
Jubilarer, länkar som brustit	sid 4
Kommande aktiviteter	sid 5-6
FV ordf konferens	sid 7
Sommarresa	sid 8-10
Öppet Flygets Hus	sid 11
Veterandag	sid 12
Besök Museihangar	sid 13
Nationaldagsflygning	sid 14
Invigning "Flygfärdig"	sid 15
Info Hkpfj	sid 16-17
En bild berättar	sid 18-19
Vickers Varsity	sid 20

Betalning.

Vid våra sammankomster vill vi påminna om att vi
inte kan ta emot kortbetalning. Kontant eller Swish
är det som gäller!
Swishnummer: 070-882166, Sture Axelsson (OBS
ändrat)

Förskottsbetalning.

Vi kommer att fr o m årets Lillejul på prov göra
så att betalning görs via Bankgiro i samband
med anmälan. Rutin på sidan 6

E-post.

Ni som har E-post, töm er brevlåda. I samband
med utskick får vi ofta meddelande om att E-pos-
ten ej kan levereras p g a full brevlåda

Planerade resor och Studiebesök

Just nu finns inget planerat

Föredrag

Vi har gjort erfarenheten att föredrag i samband
med Årtmiddagar är svårt att genomföra. I stället
tänker vi prova att bjuda in föredragshållare en
eftermiddag höst och/eller vår och i samband
med detta bjuda på enklare fika. Först ut blir Pe-
der Söderström den 7 nov. Se sid 5.

Flygvapenmuseum

Flygvapenmuseum är nu helt öppet för besökare
utan restriktioner. En ändring är att det numera
kostar inträde.

Se även artikel om nyöppning i detta nummer.
Närmare info www.flygvapenmuseum.se

Östergötlands Flyghistoriska Sällskap, ÖFS.

Filmkvällarna i Flygets Hus har återupptagits nu under hösten och kommer förhoppningsvis att fortsätta vidare i vår.

Kolla på: www.ofsflyg.se

Idéer.

Du som har förslag på lämpliga mål för utflykter och studiebesök, hör av er till någon i styrelsen. Samma sak om du har förslag på föredragshållare.

Redaktörens funderingar

Mina efterlysningar angående bidrag till Malmenbladet klingar lika ohörda som vanligt.

Med lite konstgjord andning har jag, trots allt, lyckats fixa till 20 sidor denna gång också.

Personligen är den största förändringen sedan förra numret att jag, efter 50 år som aktiv flygare i Linköpings Flygklubb, lagt spaken/ratten på hyllan. Känns lite vemodigt men allt har sin tid och jag föredrog att fatta beslutet själv i stället för att doktorn gjorde det.

Nu ser vi fram emot en mörk och mysig höst och senare en kall och snörik vinter.

Däremellan en God Jul.

Red/ Sture Axelsson

Ordförande har ordet

Malmen hösten 2023

Sommaren har övergått till höst med vackra färger i vår natur och vi går in i en lugnare period.

För vår regering har problemen med gängvåldet, koranbränningar, Natoansökan, inflationen, kronans värde, höjda räntor mm, inneburit mycket att jobba med.

Ukrainakriget pågår med full kraft i vår närhet med många tragedier för det ukrainska folket som kämpar för sin frihet och demokrati. Sverige, EU och många andra länder stöder deras kamp.

Under våren fick Ryssland leda FN:s generalförsamling vars uppgift är att hindra och avstyra krig, men de gör helt tvärt om. Hur kan FN:s deltagarländer låta detta ske?

Ska FN få någon respekt och handlingsmöjlighet måste det ombildas i grunden, för detta borde Sverige och de nordiska länderna vara föregångare.

Sveriges Natoansökan har gått i stå, snabbspåret av vår ansökan har som alla vet stoppats av Ungern och Turkiet. I skrivande stund finns inget datum när vår ansökan godkänns. Vi får hoppas och tro att vi blir en fullvärdig Natomedlem inom närmaste tiden.

Försvarsmakten har fått utökade ekonomiska resurser för att förstärka vårt försvar och för att uppfylla vårt ev Natoåtagande.

Föreningens verksamhet löper på enligt plan.

Vid Veterandagen 29 maj deltog föreningen med tre representanter och med Ronny Perfect som fanbärare.

Ordf. och vice ordf. kommer delta i Flygvapnets ordförandekonferens i Uppsala. Konferensen är den första efter Covid-19. Där ska lämnas information om flygvapnets framtidsplaner inför kommande NATO medlemskap bl a. Deltagande av förre försvarsministern Peter Hultqvist med flera.

Styrelsen har genomfört sitt årliga styrelseseminarium och fastställt inriktningen av vår verksamhet för år 2024.

Vi arbetar med att planera föreningsaktiviteter som skall genomföras under det kommande verksamhetsåret med föreningsmöten, resor, studiebesök och föredrag.

Vi kommer också genomföra möten med enbart föredragshållare och med en enklare förtäring, vår och höst. Mer information och kallelse via E-post och på vår hemsida.

Peder Söderström helikopterflottiljen blir den förste föredragshållare med sina erfarenheter med transportflygplanet C-17 Globemaster.

Styrelsen tar gärna emot förslag på föredragshållare.

Att vi lever i en digital värld blev vi varse när vi skulle ansöka om föreningsbidrag. Linköpings kommuns äldrenämnd har infört skärpta regler när det gäller ansökan av eventuella förenings- och medlemsbidrag. All registrering och ansökan skall ske digitalt och det lyckades vi med gemensamma krafter utföra.

Vår förening är nu godkänd för att ansöka bidrag från kommunen, sedan återstår att se om vi får några.

Inom Försvarsmakten pågår en utredning var de nya radarspanings- och ledningsflygplanen S106 Global Eye, skall utgångsbaseras, Malmen eller Uppsala. De är utrustade och anpassade av SAAB för svenska försvarsuppgifter och internationell samverkan

Vi har medverkat med våra tidigare erfarenheter, kunskaper, kompetens och lämnat material till debattartikel i officerstidningens debattforum.

För att man byter flygplanstyp behöver Försvarsmakten inte byta verksamhetsort för de nya flygplanen.

I Linköping, som är flygets huvudstad, finns ett stort kluster av flyganknutna verksamheter med speciell inriktning mot försvaret.

Det man går miste om vid en ev flytt är alla samordningsfunktioner, kunskap och kompetens, som idag finns samlat på Malmen och Linköping.

Till sist vill jag önska er alla en fortsatt skön höst och kommande vinter.

Läs mer på föreningens Webbsida där kommande aktiviteter finns redovisade.

/Ordföranden

LÄNKAR SOM BRUSTIT
KAMRATER SOM LÄMNAT OSS

Anders Johansson
Gösta Persson
Bo Norlin
Arne Andersson

FRID ÖVER MINNET

*Hem går flykten över kända byar
- skymtar hembyns kyrka r'en
Över bygden dela lätta skyar
ömsom skugga – solens sken*

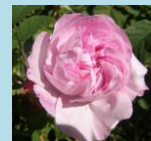
*Hit vill jag en gång få återvända
längs min skolväg som jag ser
när min levnads dag nått sin ända
här bland minnen bäddas ner*

Ferdinand Cornelius

Jubilärer 2024

95 år

P O Jelbring

90 år

*Inge Bergström
Arne Samuelsson*

85 år

*Magnus Carlsson
Elsy Hagman
Håkan Hedevik
Bertil Klerestig
Ulf Thörnqvist
Per-Olof Valsten*

80 år

*Björn Andersson
Per-Arne Carlsson
Roland Carlsson
Jan Cedergren
Kenneth Conradsson
Kerstin Engström
Erling Johansson
Jan Johansson
Agneta Jäderlind
Krister Kjellberg
Bernt Klasson
Anita Mårtensson
Christina Samuelsson
Roland Östh*

Vi Gratulerar i förskott

Nya medlemmar

*Christer Lundh
Åke Johansson
Göran Augustsson
Katarina Karlsson
Marie-Louise Glännfjord*

Välkomna!

Kommande aktiviteter:

Föredrag i Flygets Hus

Tisdagen den 7 november 2023 kl 13.00
Peder Söderström från Helikopterflottiljen berättar
om hur det är att flyga C-17 Globemaster.

KF bjuder på fika efteråt,
Anmälan till kontaktpersonerna senast den 5 nov

Välkommen till Lillejul Flygets Hus

Fredagen den 8 december 2023 kl 17.30

Anmälan senast torsdag den 30 november

Flygets Hus är öppet fr o m kl 16.00

Avgift 400:- / person

Till våren 2024 planerar vi traditionsenligt en ärtmiddag

*Välkommen till vårens torsdagsträff med ärtor och punsch
Flygets Hus*

Torsdagen den 15 februari 2024 kl 18.00

Anmälan senast torsdagen den 8 februari

Flygets Hus öppet från kl 16.00

Pris 100:-/person

Och så blir det naturligtvis ett årsmöte igen 2024

Kallelse till årsmöte 2024

Fredagen den 19 april kl 17.00

Årsmöte med sedvanliga förhandlingar och därefter.

Middag bestående av:

Förrätt, varmrätt, vin/lättöl, dessert samt kaffe & kaka

Flygets Hus är öppet från **15.00** och där kommer då att finnas kaffe och
förfriskningar.

Pris 400:-/person

Anmälan senast torsdagen den 11 april

Kontaktpersoner: se nästa sida

Kommande aktiviteter Anmälan och betalning.

I fortsättningen är anmälan bindande Tyvärr förekommer det allt oftare att anmälda deltagare inte dyker upp på t ex Lillejul, Ärtmiddag eller Årsmöte. Eftersom föreningen då får stå för kostnaden för den matportionen, som dessutom blir dyrare för varje år, anser vi oss tvungna till detta Fr o m årets Lillejul inför vi därför på prov att man betalar in avgiften via **BankGiro 336-3181** i samband med anmälan. Ange på inbetalningen vad betalningen gäller och ditt namn. **Text Lillejul, Kalle Svensson.**

Om man av någon anledning inte kan komma, och man anmäler detta före sista anmälningssdag, återbetalas naturligtvis avgiften.

Kostnad för olika evenemang anges om möjligt i Malmenbladet i samband med annonsering av aktiviteten. Om det inte går meddelas det på Kamratföreningens webbsida och via E-post i god tid. Du som inte har tillgång till dator kan ringa till nedanstående kontaktpersoner och få den uppgiften.

De svarar också på frågor om du undrar.

/ Ordföranden och Kassören

Kontaktpersoner till alla träffarna

Ingvar Jäderlind	072-323 21 29	ingvarjd@gmail.com
Ronny Perfect	070-681 41 85	ronny.perfect@telia.com
H B Karlsson	013-29 98 25	karlssonhb@gmail.com

Ärtmiddag 2023-10-12

Höstens ärtmiddag avåts under mycket gemytliga former den 12 oktober av 40 medlemmar. Som vanligt hade Hans fixat det där med mat och tillbehör och Bernt skötte bar och kassa med bravur. HB och Leif skötte disk o dyl medan styrelsens damer, Christina, Birgitta och Kerstin bidrog med dukning, städning och en massa runtomarbete. S-O och Katarina fixar tvätt och förvaring av dukar och pynt på borden.

Stort tack till er alla, utan er inga ärtmiddagar, Lillejul eller årsmöten!

Per i berättartagen

HB höll reda på kvällens hockey, fotboll och handboll via olika media. Fick till sist lite pannkaka i köket.

Text o bild/Sture Axelsson

2023-10-03

FLYGVAPNETS ORDFÖRANDEKONFERENS

Ordförandekonferensen har återkommit efter uppehållet under pandemin Covid-19. En efterlängtat konferens enbart för flygvapnets kamratföreningar.

Flygvapnet medverkade med flera informatörer från C F16, C LSS, Flygstabschefen med flera. Från försvarsutskottet deltog ordföranden Peter Hultqvist.

C F16 Pernille Undén informerade om säkerhetsläget i Europa och övriga världsdelar, kriget i Ukraina, Natoansökan och F16:s nuvarande verksamhet.

NY SÄKERHETSPOLITISK VERKLIGHET - LÄGET MYCKET ALLVARLIGT!

- *AKTIVT FÖRSVAR – HÖJ TRÖSKELN*
- *OPERATIV EFFEKT HÄR OCH NU*
- *NÄRA SAMARBETEN (CIVILT&MILITÄRT FÖRSVAR=TOTALFÖRSVARET)*
- *INTERNATIONELLA SAMARBETEN = STRÄVA EFTER GEMENSAMMA EFFEKTER.*
- *INTERNATIONELLA INSATSER*
- *SVENSKT MEDLEMSKAP I NATO*

F16:s verksamhet = en flygflottilj utan flygplan! Men full med andra verksamheter som insats- och beredskap, stridsledning och luftbevakning med mera.

C LSS Niclas Magnusson informerade om förändringarna i utbildning av nya piloter. Nuvarande utbildning på Malmen flyttas till Italien med både den grundläggande flygutbildningen och den taktiska flygutbildningen.

Utbildningen kommer att ske på två olika flygplatser dels i närheten av staden Lecce i södra Italien och på Sardinien.

Vad nuvarande SK40 får för framtida uppgifter lämnades inget svar på.

Utbildningen av helikopterpiloter genomförs i Tyskland och transportflygplanspiloter i USA.

C Flygstaben Dennis Hedström informerade bland annat angående erfarenheter från ukrainska flygvapnets agerande i kriget, med spridning av flygplanen motsvarande Bas 90. Ett system som har visat sig fungerat effektivt. Kanske dags att vi återgår till vårt gamla Bas 90-System!

Personalläget och bristen av teknisk personal begränsar bland annat tillgängligheten av flygtidsuttag för både flyg- och helikoptersystemen. Åtgärder pågår för att förbättra tillgången av teknisk personal genom bland annat nyrekrytering, ändrade arbetsuppgifter och utvecklingsmöjligheter som framkomliga vägar framåt med mera. Flygvapnets övningsverksamhet både nationellt och internationellt har visat att vårt flygvapen står sig väl i sitt taktiska uppträdande med andra länders flygvapen. Information lämnades också om kommande radarspaningsflygplanen S 106 GlobalEye som skall ersätta nuvarande radarspaningsflygplanen S 100 i framtiden.

Försvarsutskottets ordförande Peter Hultqvist informerade om säkerhetsläget med anledning av kriget i Ukraina. Vår militära hjälp med olika vapensystem och eventuellt, efter att vi gått med i Nato med JAS Gripen, utreds.

Han informerade också, oavsett om vi kommer ingå i Nato eller inte, så måste vi förstärka vårt försvar både på kort och lång sikt.

Han berörde vår försvarsförmåga med uppbyggnad av nya brigader. I första skedet med en tredje brigad och på sikt en fjärde brigad, med placering norra Sverige, kommer att ske i framtiden. Peters informerade också om turerna kring vår medlemsansökan till Nato.

Text o bild/ Ingvar Jäderlind

Konferensdeltagarna

Sommarutflykt i Sommenland.

Torsdagen den 1 juni samlades en styrka om 32 personer på Flygvapenmuseums parkering för att under S-O Carlssons ledning och med Viking-buss ta oss till Svalsjö – Torpön - Brostorps Gård. Vädret var mulet och lite småkyligt men uppehåll var lovat och t o m sol fram på eftermiddagen.

Första anhalten var Pers Mekaniska Kabinett i Svalsjö. Flera av deltagarna verkade lite skeptiska till detta besök. Lät som det var en leksaksverkstad. Alla hade dock ändrat åsikt när vi skulle dra därifrån. Vi fick nästan ta en del i kragen och tvinga dem till bussen när vi måste åka vidare.

När vi kom berättade Per Helldorff om historien bakom affären, där verksamheten är inrymd och om hur han, tillsammans med hustrun Anna, börjat där.

Den gamla affären

Per är en intressant och engagerande berättare och hos flera tändes intresset på allvar redan här. Efter presentationen blev det kaffe och fralla. Då det bara fanns 15-16 platser inomhus fick hälften sitta ute där det var lite småkallt fortfarande. Men kaffet var gott och varmt!

Därefter följde, under Pers ledning, en rundvandring i det Mekaniska Kabinettet. Han berättade att det var den gamla knäpphärveln som från början inspirerade honom till att man med kugg-hjul samt upp- och nedväxlingar kan få saker att hända efter vissa varv t ex. Knäpphärveln kom till i samband med garntillverkning och väveri. Där var det viktigt att man kunde producera garnhävror som innehöll lika många alnar/meter i varje. För att förenkla mätningen uppfanns detta verktyg. Man vevade upp garn på en bom där omkretsen var anpassad så att 60 varv blev 73 meter. (Säkert ett annat måttssystem då) För att slippa räkna vevade varv konstruerades med hjälp av kugg-hjul ett system så en liten trästicka knäppte till efter 60 varv och då var härvan klar. Senare modifierades knäpphärveln till att knäppa efter 100 varv, kanske i samband med införande av metersystemet.

Han har också inspirerats av Christopher Polhem och hans Mekaniska alfabet.

Per har sedan utvecklat detta till en stor konst,

Knäpphärveln, idén till allt

där han kan få de mest häpnadsväckande saker att hända bara genom att veva ett visst antal varv. Bl a har han konstruerat en valkompass där man genom att trycka på ett antal frågor kunde få de olika partierna att visa sin åsikt med olika skyltar. En annan konstruktion spelade en Frank Sinatra-låt och Frank själv lyfte på hatten efter ett antal hundra varv.

Pers valkompass

Innamätet i Frank Sinatra studeras ingående.

Gösta vevar och undrar nyfiket på vad som ska hända

När vi lyckats slita oss från Per och hans alster hade de flesta ändrat åsikt om "leksaker". Vi åker mot Blåvik för att färja över till Torpön men på vägen passerar vi platsen för de brutala polis-morden i Malexander. Stannar till en kort stund vid de två minnesstenarna.

Framme vid Blåvik fick passagerarna gå av bussen och åka över separat. Stefan på Vikingbuss var tveksam till om färjan klarade vikten av den tomma bussen. Efter överläggning med skepparen, konstaterades att vikten sannolikt "låg inom marginalerna".

Framme på Torpön blev det direkt en god lunch och därefter fanns det möjlighet att studera Naturum och Sommakoa.

Naturum och Sommakoa

Mätta och belåtna efter lunchen och kringströvande på Torpön, nu sken solen, är det dags för nästa etapp till Brostorps Gård.

Camilla talar engagerat för sina produkter

Där blir vi mottagna av en mycket trevlig och väl-talig dam, Camilla, (tror jag hon hette), som berättade om gårdens historia och det som idag är ett familjejordbruk, vilket drivs av två systrar och deras män. Gården har ca 60 mjölkkor och där en del av mjölken förädlas i gårdsmejeriet till ostkaka och ost i många former och smaker. Produkterna säljs, förutom i den egna gårdsbutiken, i ett antal olika butiker runt om i landet.

Ostkakeverksamheten startade genom att man hade hallonodlingar med självplock under sommaren. I samband med detta kunde plockarna köpa kaffe och ostkaka. Detta blev så populärt att man i större skala började baka ostkaka till försäljning och detta har nu utvecklats till den verksamhet det är idag.

Efter presentationen blev vi bjudna på kaffe och så mycket ostkaka vi orkade äta. Gårdsbutiken fick sedan sälja en hel del av produkterna.

Personligen fastnade jag för Brostorps "Kolomi", en mycket god grillost.

Det gick åt mycket god ostkaka, sylt och grädde

I gårdsbutiken såldes även en del hantverk som tillverkades på "lediga stunder"

Brostorps Gård

Om ni behöver ett utflyktsmål på sommaren, kan både Pers Mekaniska Kabinett, Torpön och Brostorps Gård rekommenderas, men man ska inte vara mätt när man kommer till ostkakan.

Vid 18.30-tiden var vi tillbaka vid Flygvapenmuseet och där pågick då årets första motorträff med en massa gamla bilar

Återigen kan vi konstatera att S-O Carlsson, tillsammans med Stefan på Vikingbuss, lyckats åstadkomma en mycket trevlig och uppskattad resa. Tack från alla deltagare!

Text och bild /Sture Axelsson

Kunde inte låta bli ytterligare ett par av Pers pryglar

Öppet Flygets Hus

Den 14 maj 2023 hölls Öppet Hus i Flygets Hus för att visa allmänheten, dels hur huset ser ut inuti och dels för att presentera de olika föreningar som huserar där och deras verksamhet. Syftet var naturligtvis också att försöka värva nya medlemmar

Östergötlands Flyghistoriska Förening, ÖFS, som var initiativtagare till evenemanget, berättade om tidnings- och bokutgivning samt sålde böcker. Modellflygklubben och Radioamatörerna visade mer praktiskt sin verksamhet. F3 Kamratförening berättade om sin verksamhet för de få besökande som hittade in till oss. Så gjorde också Saabveteranerna. Veteranbilklubben visade upp några av sina rariteter utomhus.

För att locka besökarna att gå runt, både i och utanför huset, hade en tipspromenad ordnats där svaren fanns i huset eller i utlämnad information.

Det var en varm och vacker dag, tyvärr kanske för vacker, då uppslutningen inte blev så stor som förväntat. Det kom i alla fall ett hundratal enligt ÖFS beräkningar baserade på åtgången av varm korv, läsk och inlämnade svar på tipspromenaden.

Text och bild / Sture Axelsson

ÖFS bokutbud

Veteranbilar på besök

Modellbygge visas i praktiken

Veterandagen 2023

Måndagen den 29 maj inleddes Veterandagen på Gärdet i Stockholm, i strålände solsken från en vacker blå himmel, med att flaggorna hissades kl. 0800 vid Sjöhistoriska Museet på Djurgården.

Föreningens representerades av Ingvar Jäderlind, Hans-Bertil Karlsson och Ronny Perfect. Veterandagen som tidigare bara högtidlighölls i Stockholm har nu fått stor spridning i hela vårt avlånga land och är sedan 2018 allmän flaggdag.

Veterandagen var den sista som genomfördes för utlandsveteraner, som frivilligt har tjänstgjort i militära insatser under FN flaggan

Kommande militära insatser sker med stående förband med soldater och sjömän som blivande veteraner i framtiden. Vid veterandagen var statsministern, försvarsministern och ledarna för riksdagspartierna närvarande.

Ceremonin inleddes med en fanparad. Ronny Perfect utsågs att bära föreningens fana där förband, myndigheter och föreningar var representerade. Tal framfördes av bland annat statsminister Ulf Kristersson, talman Andreas Norlén, överbefälhavare Micael Bydén, fältprost Jenny Ahlén och generaldirektören för tullverket Therese Mattsson.

Ett musikaliskt inslag var två deltagare från Ukraina där den fiolspelande tolvårige Daniel, som flytt till Sverige undan kriget, framförde ett speciellt verk för er, oss och allas framtid.

Vid ceremonin delade H.M. Konung Carl XVI Gustaf, i närvaro av H.K.H. Prins Carl Philip med flera, ut Försvarsmaktens förtjänstmedaljer till förtjänsta medaljörer. En av medaljörerna var Kn

Kung och prins

Per Näslund Stockholm som tilldelades förtjänstmedalj i silver med svärd för att professionellt ha lett sitt team under svåra förhållanden vid insatsen i Afghanistan.

Flygvapnet genomförde traditionsenligt en överflygning med "Missing Man Formation" utförd av fyra Jas 39 Gripen från F17. Mycket värdigt och stämningsfullt.

Vid årets veterandag hedrades särskilt Libanonveteranernas insatser, som de genomfört under två perioder. Bland annat verksamhet med fältsjukhus med mera.

Veterandagen avslutades med samkväm, mat och underhållning för alla som deltagit under dagens aktiviteter.

Text och bild /Ingvar Jäderlind

Ronny med F3-fanan och HB som backup.

HB fick också hålla i fanan.

Studiebesök i Museihangaren.

Torsdagen den 14 september samlades ett 30-tal intresserade medlemmar för ett besök i FVM museihangar i Malmslätt.

Utanför museihangaren

Vi blev mottagna av två trevliga och duktiga guider, som visade oss runt bland ett antal mer eller mindre kompletta gamla flygplan. En del av dem har tidigare

Janne Henrysson och Per Lönn tog emot.

stått uppe i Flygvapenmuseet men nu fått flytta ut hit för att ge plats åt andra. En del väntar på att kanske få komma in i finrummet. Flera av dem är i ett sådant skick att de antagligen inte passar i museet. Det fanns inte bara flygplan och helikoptrar utan även markbunden utrustning som t ex motorcyklar. Det var ändå intressant att se vad som doldes i den röda hangaren och faktiskt mer än de flesta trott.. Den byggdes 2017 för att ge en samlad plats åt flygplan och diverse annan materiel, som tidigare varit utspridda på flera olika platser i Linköpingsområdet.

MU-2, målboqserare

Att få bra bilder där var inte lätt, dels trångt och dels dåligt ljus, men några blev det.

Kronmärkt MF19, inte så vanlig

En lite avklädd MFI 15 Safari

Gloster Meteor

Fika med eftersnack

Efter hangarbesöket bjöd Kamratföreningen på fika i Flygets Hus. Ronny, Katarina och Birgitta hade fixat till detta under tiden. Och sedan ett stort tack till S-O Carlsson som organiserat besöket. (Som vanligt)

Text o bild / Sture Axelsson

Försvarsmakten firade Sveriges nationaldag

Den 6:e juni 2023 firade Försvarsmakten nationaldagen genom överflygning med olika flygplanstyper på vissa ställen runt om i landet.

Tredje helikopterskvadronen flög helikopter med svenska flaggan vajande under över Ronneby-Karlshamn och Karlskrona.

Jas 39 Gripen, Typhoon, F-16 och F-18 flögs norrut över Älvsbyn, Arvidsjaur, Lycksele, Vännäs, Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Byske, Piteå och Luleå.

Jas 39 Gripen flög även söderut över Lidköping, Mariestad, Skövde, Jönköping, Borås, Lerum, Landvetter, Amundön, Göteborg, Marstrand, Trollhättan, Vänersborg, Sätenäs.

Hercules TP 84-plan flögs över Mariestad, Stockholm, Berga, Visby, Borgholm, Halmstad och Göteborg.

Över Stockholm, Strängnäs, Nyköping, Stegeborg, Norrköping och Linköping flög Jas 39 Gripen och SK 60.

/Text via Aftonbladet och FM. Red av Sture Axelsson

Påpassligt nog hade S-O Carlsson placerat sig vid Ljungstedtska skolan i Linköping för att förevisa överflygningen. Han lyckades få med alla 12 Sk60 och 4 Gripen på samma bild / Foto S-O Carlsson

På tal om överflygning, nu har vi sett Sk40 i luften över Linköping, kronmärkta / Foto FM

Återinvigning av Flygvapenmuseum.

Den 16 juni 2023 var ett antal inbjudna, bl a F3 Kamratförening, till invigning av museets nya utställning "Flygfärdig". Under ca 3 år har hall 1 och 2 i museet varit stängda för reparation. Taket har förstärkts och allt har målats om och ljussättningen ändrats. Efter en del diskussioner internt hade man kommit fram till att just flygfärdig var ett bra namn. Flygplanen blir ju flygfärdiga när de är nya och när de blir gamla har de flugit färdigt och blir i bästa fall museiföremål. Samma sak med piloterna, de blir flygfärdiga när de fått sitt certifikat och när de slutar flyga har de flugit färdigt och i vissa fall hamnar historien om deras liv på museum.

Flygvapenmuseums chef, Noomi Eriksson, invigningstalade och ordföranden i Svensk Flyghistorisk Förening, Thomas Allard, klippte sidenbandet och förklarade utställningen invigd. Invigningen beseglades ljudligt både av trumpetfanfar och av ett par överflygningar med en Sk16 från SwAFHF.

Efter mingel med bubbel och smittor berättade Björn Rystedt om hur det är att flyga B17. Mikael Carlsson höll ett intressant föredrag om sitt fantastiska arbete med att restaurera gamla flygplan till flygbart skick och även att bygga helt nya flygbara kopior av gamla flygplan.

Björn Rystedt

Mikael Carlsson

En del av flygplanen i gamla utställningen har fått stryka på foten men istället har andra, tidigare saknade, rariteter, flyttats in

En del av minglet hölls utomhus i väntan på att Sk16 skulle visa sig. Det var en varm dag så många sökte skugga under Caravellen.

En regnig dag i somras var det lång kö in till museet med över 2000 besökare

Text och bild / Sture Axelsson

Information från Helikopterflottiljen

Per Åhlin är ny kommunikationschef på Helikopterflottiljen. Han efterträder Lasse Jansson, som gått i pension. Detta är Pers första bidrag till Malmenbladet. Vi hoppas på bra samarbete och fortsatt information och bilder från Per.

Per Åhlin

Den största försvarsmaktsövningen på över 30 år har genomförts, Flygdagen har ställts in och över 100 nya värnpliktiga har ryckt in. Den senaste tiden har onekligen varit händelserik på Helikopterflottiljen.

Planeringen inför Flygdagen, som skulle ha genomförts på Malmen den 26 augusti 2023, inleddes med full kraft runt halvårsskiftet 2022 då major Tomas Sevén åtog sig uppdraget att projektleda arrangemanget. Ett hektiskt år med omfattande planering och otaliga kontakter med hundratals personer följde för att kunna bjuda mellan 100 000 och 150 000 människor på en så bra dag som möjligt.

Funktioner både inom och utanför Försvarsmakten behövde samverka. En rad civila aktörer knöts till projektet och det planerades även för en totalförsvarsdag för 5 000 gymnasieelever dagen innan Flygdagen. Arbetsgruppen lade mycket kraft på bland annat mat, logistik, trafikplanering och parkering.

Som vi alla vet fick arbetsgruppens gedigna plan och arbete aldrig chansen att testas skarpt. I slutet av maj beslutade flygvapenchef Jonas Wikman att ställa in Flygdagen med motiveringen att Flygvapnet behövde prioritera sina huvuduppgifter med anledning av det allvarliga säkerhetsläget.

Tre månader efter flygvapenchefens beslut höjdes dessutom terrorhotnivån i Sverige. Om inte Flygdagen redan hade varit inställd hade den med stor sannolikhet blivit det då – blott en dryg vecka innan den skulle ha genomförts.

I slutet av augusti bjöds över 100 personer som var inblandade i planeringen av Flygdagen för att utvärdera vad i arbetet som har fungerat bra och vad som behöver justeras inför framtida

arrangemang. Glädjande nog var listan över vad man bör fortsätta med avsevärt längre än vad som behöver rättas till.

Inrvckning. mycket areier är det.

Under sommaren och hösten har närmare 6 000 värnpliktiga ryckt in på Försvarsmaktens olika förband runtom i Sverige. 105 av dessa återfinns på Helikopterflottiljens grundutbildningskompani på Kvarn. Detta är en ökning med cirka 20 värnpliktiga från förra året. Om bara några år är planen att siffran ska stiga uppåt 220, vilket givetvis ställer helt andra krav på när det gäller instruktörer, lokaler och materiel.

Utbildning, Kvarn

Nytt för i år är att Helikopterflottiljen utbildar 19 gruppbefäl som gör elva månaders utbildning. Övriga 86 som ryckte in i september gör nio månader. Dessa kommer att utbildas till befattningar som flygbassäkerhetssoldater, räddningssoldater, fälthållningssoldater, kockar, flygmekaniker, flygmaterielmekaniker, sjukvårdssoldater, sambandssoldater, logistiksoldater och drivmedelssoldater.

Inför årets inryck har Försvarsmakten behövt vidta åtgärder för att alla som nu påbörjar sin militära grundutbildning ska få ut rätt personlig utrustning. Åtgärderna har gett önskad effekt på

kort sikt vilket gör att alla som har ryckt in inom Flygvapnet har fått ut utrustning.

På lång sikt finns det dock fortfarande viss problematik kvar. Försvarsmakten växer och så även Flygvapnet. Att ställa om tar tid. Anskaffningen har varit skraddarsydd efter mindre utbildningsvolym och inte heller tagit hänsyn till könsneutral värnplikt. Det nya uniformssystemet som är på gång ska enligt plan tilldelas förbanden med start det fjärde kvartalet 2024.

I våras genomfördes Aurora 23 – den största försvarsmaktsövningen på över 30 år i Sverige. Helikopterflottiljen övade tre av fem krigsförband och övriga två krigsförband bidrog med personal och genom att lösa andra viktiga uppgifter. Det övades med marinen, armén, andra delar flygvapnet, hemvärnet, övriga delar av samhället och med internationella partners. Det övades länge och det gick mycket bra!

I en nationell rapport pekas det på att alla deltagare i övningen har visat ett stort engagemang och påtaglig vilja att nå övningens mål, det vill säga öka den samlade förmågan att möta ett väpnat angrepp mot Sverige. Det understryks också det positiva i att verksamhets säkerheten har prioriterats högt, vilket bidragit till att allvarigare olyckor och personskador kunnat undvikas. För den som vill ha en tillbakablick till övningen rekommenderas ett besök på Flygvapenmuseum där det sedan i slutet av augusti finns en fotoutställning som visar upp Flygvapnets övningsverksamhet under Aurora 23. Det är Helikopterflottiljen som i samarbete med Luftstridskolan har tagit fram utställningen som består av ett tjugotal bilder med förklarande texter. Den finns att beskåda på insidan av staketet utanför museet.

*Text och bild Per Åhlin
Kommunikationschef, Helikopterflottiljen*

Gripen på Kungsängen, Norrköping

Klargöring på Skavsta, Nyköping

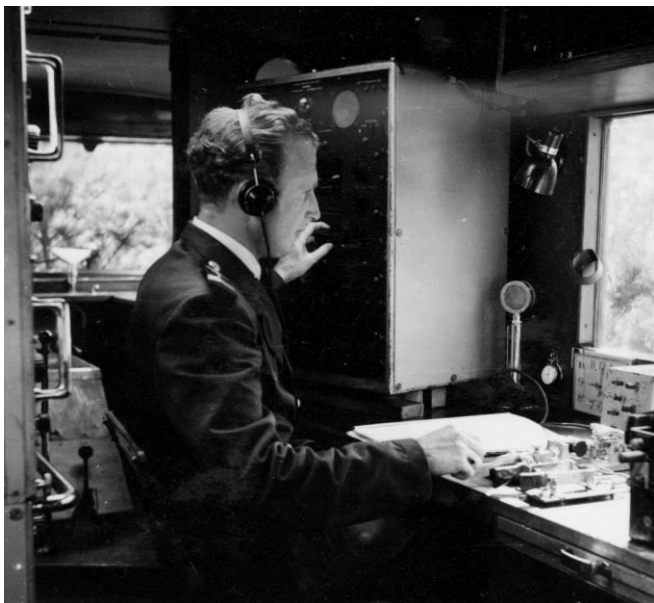
Tankning Hkp14

En bild berättar

På andra sidan av vägen vid Flygets hus har mycket förekommit genom tiderna. En del saker mer intressanta än andra. Den här bilden såg jag i en ny flygbok, men utan kommentarer om bilden.

Boken heter "Från spaningstunna till gödseltunna" och är skriven av Roland Printzsköld.

Flygtelegrafist Simonsson

Flygvapenmuseet skriver om denna bild "Radiotelegrafist sergeant Simonsson F3 ca 1940-42".

Lite funderingar ger följande: Det är en TMR-8 transportabel radiostation. Den var inrymd i Volvos 2,5 tons standardchassi. De första bussarna levererades 1940. Mottagare var Mrm-5, dvs två stycken Hammarlund super pro. På bilden har nog telegrafisten handen på VFO-ratten på den övre mottagaren. Sändaren var en från SRA tillverkad LV - KV sändare av typ AXP-140 med 1000 W antenneffekt, den skymtar bakom ryggen. Några av detaljerna känner vi lätt igen Astatic D104 mikrofonen, CV-nyckeln och kniven.

Lars-Erik (SM5DK) har forskat vidare på Flygvapenmuseets bibliotek:

Fsig Kurt Yngve Sigvard Simonsson är född 1916-03-19 (Fsig står troligen för flygsignalist!?) Han blev underofficer vid flygvapnet (sergeant) 19420701 och tillhör F3. På bilden har han gradbeteckning som sergeant, så bilden måste vara tagen efter 1 juli 1942. Den 28 januari 1946 tillträdde Simonsson en tjänst som lärare vid Signalskolan vid Flygvapnets Centrala Skolor (FCS)

i Västerås. Simonsson blev sannolikt fanjunkare 19460701. Han bodde i Halmstad 1970 och 1990. Frånskild 1967. Han dog i Halmstad 7 maj 1999.

Vi kan gissa att en del radioamatörer har fått sina kunskaper och intresse via hans jobb som lärare! När jag nu vet att han heter Kurt så blir det spännande, Tommy Bolander skriver på nätet:

"På FSS som volontärer, kom vi i kontakt med majoren Curt Simonsson. Regementsofficer var han, men kunde prata med och skämta med alla kategorierna, och då han sade något VISSTE vi också; att så skall det vara. Detta är en order! Denne major Simonsson har berättat att han var med om ett haveri då han var telegrafist och furir med en Caproni som slog i backen och började brinna. Han själv kastades ut ur flygplanet, men återvände in i det brinnande planet för att dra ut teknikern som var kvar där inne. Under denna uppoffrande åtgärd blev han svårt bränd på armar och i ansikte, och i ansiktet syntes detta väl. Dock visade det sig att teknikern var död, redan då han drogs ut ur planet, "men", sa major Simonsson, "hade jag INTE dragit ut honom hade det varit min uraktlåtenhet att försöka rädda honom, som hade dödat honom! Vi skall alla den vägen vandra, får vi bara leva och ha hälsan så", sa Simonsson med ett leende. Sedan några år tillbaka har major Curt Simonsson brutit upp från sin lägerplats och lägerelden har brunnit ut.

Om haveriet går det att läsa om på nätet:

Till Chefen för flygvapnet.

Haveri med dödlig utgång

Som bekräftelse å meddelande per tel den 17/8 får jag härmed värdsamt anmäla, att fpl typ S 16A, nr 3369, den 17/8 totalhavererat i trakten av Hjälmare docka (sydost Arboga). Vid haveriet döddes e.o. fänriken i FV Gösta Magnus Olai (född den 11/8 1917), flygspanare, samt furiren 220 (vpl nr 35 5/37) Nils Johan Nilsson (född den 8/7 1917), flygförare och skadades furiren 73 Kurt Yngve Sigvard Simonsson (född den 19/3 1916), flygsignalist, samt korpralen 82 Evert Gideon Pettersson (född den 6/2 1919), färdmekaniker.

Malmen den 18 augusti 1941.

S.H. Liljhagen Tjff depåchef

Simonsson:

"Han hade varit placerad på signalistplatsen och suttit med ryggen vänd åt förarplatsen. Han hade upprätthållit radioförbindelse med F 3 samt I 10 radiostation vid Kungsör. De hade bedrivit lågspaning utmed vägarna och hade därunder kommit in i ett dimbälte. Fpl hade då stigit och gått mellan ett par molnskikt. De hade därefter kommit till en glugg och gått ned på låg höjd, men hade snart kommit in i dimman igen. Efter vad Simonsson uppfattat, hade härunder ena motorn, troligen vänster, stannat eller börjat krångla. Han hade ej märkt detta själv, men hade i hörtelefonen hört de andra tala om motorkrånge. Han hade vid ett tillfälle slungats uppåt mot taket. Olai hade sagt, att Nilsson ej fick svänga åt ett håll, vilket kunde Simonsson ej erinra sig. Medan fpl sjunkit till allt lägre höjd, hade han sett ett fält vid en kanal, varefter de kommit in över ett skogsområde. Simonsson hade härunder omställt sändaren för att taga in Linköping. Simonsson hade i hörtelefonen hört något, som tytt på att Olai övertagit spakarna. Han hade räknat med att nödlandning skulle ske.

Strax innan haveriet skett hade Olai sagt: "Kan vi få fyr på F 3?" Han hade då svarat, att fpl ej hade pejllapparat. Hur landningen hade skett visste ej Simonsson, men han trodde ej, att den varit särskilt våldsam. Omedelbart efter landningen hade han känt en stark hetta, varför han öppnat dörren och ramlat ut ur fpl. Pettersson hade följt strax efter. Hela fpl hade med en gång blivit övertänt. Petterssons kläder hade fattat eld, varför han kastat omkull denne och rullat honom på marken, tills elden blivit släckt. Petterssons kläder hade då varit nästan helt förstörda. De hade sedan försökt närma sig fpl, men detta hade varit ett enda eldhav. Ingen av de kvarvarande hade ropat. Han hade haft ohyggliga smärtor."

Alltså är bilden tagen efter haveriet och hans utnämning till sergeant 1942!

Claes Johansson (SM5GAG) Radioamatör som också huserar i Flygets Hus, har bidragit med denna artikel.

Om krisen kommer - Hemberedskap

Du är väl beredd? Du har väl sett till att du klarar ett antal dygn utan normala bekvämligheter? Med dagens oroliga värld är kanske detta något man bör tänka på – något som vi inte behövt göra under större delen av vår livstid.

En liten reflektion:

I olika skrifter under året har det poängterats hur viktigt det är att ha krisberedskap för ca en vecka. Mat, vatten, ljus, radio och kontanter t ex. Vatten har olika förståsigpåare sagt att det ska man inte förvara mer än högst en-två veckor i dunk. Andra har sträckt sig till max en eller två månader. Jag ställde en 20-litersdunk i källaren för exakt ett år sedan och i veckan testade jag kvaliteten. En mycket svag bismak från plasten kunde kännas. Kaffet vi kokade och drack på vattnet var helt OK. Vi lever än! Precis som med "Bäst före-märkningen" så gäller det att använda sunt förnuft, lukt och smak och inte tro på allt som sägs och skrivs.

Krislåda

Hemberedskap för en vecka

Vatten och mat

- Vattendunkar och flaskor med rent vatten.
- Mat som klarar rumstemperatur.
- Stormkök med bränsle att använda utomhus.

Värme och ljus

- Alternativ till värmekälla som drivs av ved, fotogen, lampolja eller diesel. Tänk på att ha god ventilation.
- Ficklampa med extra batterier.
- Stearinljus, värmeljus och tändstickor.
- Sovsäckar, filtar och varma kläder.

Information

- Radio med batterier eller vevradio.
- Telefonlista på papper med viktiga nummer.
- Powerbanks för laddning av mobiltelefoner.

Övrigt

- Husapotek med det viktigaste för dig. Exempelvis första hjälpen-kit, sårvård, mediciner.
- Hygienartiklar till exempel våtservetter, blöjor, handsprit och mensskydd.
- Kontanter om betalkort slutar fungera.
- Extra batterier och laddade powerbanks.

Text /Sture Axelsson

Vickers Varsity – 70-åring

Det har blivit lite tradition att fira någon flygande jubilar i flygvapnet på förstasidan i Malmenbladet.

En lite udda fågel i det svenska flygvapnet, som firar 70 år 2023, är Vickers Varsity

Vickers Varsity var ett brittiskt specialflygplan som användes som skolflygplan, transportflygplan och forskningsplattform. Det flög första gången 1949 och var en utveckling av det civila flygplanet Vickers Viking och den militära varianten Vickers Valetta.

Det obeväpnade flygplanet fick beteckningen TP 82 i svenska flygvapnet och användes främst för signalspaning. Men det sattes också in som transportflygplan för Röda Korset och FN, på grund av dess stora lastkapacitet. Flygplanet deltog i flera hjälpaktioner, exempelvis vid jordbävningkatastroferna i Agadir och Skopje i början av 1960-talet. Det utförde också transporter för de nordiska FN-enheterna i Kongo och Gaza. Flygvapenmuseum TP 82 var flygvapnets enda Vickers Varsity och levererades till flygflottiljen F 8 Barkarby i januari 1953. Som signalspaningsflygplan försågs TP 82 med stora mängder avancerad elektronisk utrustning. Verksamheten hade högsta sekretess och flygplanet kallades allmänt för spionplanet.

I den stora kabinen fanns stativ för signalspaningsutrustningen med tillhörande operatörsplatser. Bilden är tagen bakåt i kabinen.
Foto: Peter Liander

TP 82 flögs normalt av en pilot, assisterad av färdmekaniker och navigatör. Autopilot fanns ej men fmek blev duktiga på att hjälpa till att flyga på angiven kurs och höjd.

Foto: Peter Liander

DATA

Besättning:	2-4
Längd:	20,57 m
Spännvidd:	29,13 m
Höjd:	7,29 m
Vingyta:	90,5 m ²
Tomvikt:	12.265 kg
Max startvikt:	17.025 kg
Motorer:	2 x 14-cyl Bristol Hercules 264, 1.950 hk/st
Max hastighet:	464 km/h på 3.000 m
Stighastighet:	426 m/min
Räckvidd m max bränsle:	4.263 km
Max flyghöjd:	8.750 m

TP 82 nr 82001

Typ:	Vickers Armstrong 668 Varsity T Mk 1
Tillverkningsår:	1952
C/n:	622
Före FV-tiden:	Tillverkad för RAF som WJ900 men ej levererad.
FV-tiden:	1953-01-28 till Flygvapnet.
Koder:	8-, 8-80
Total flygtid:	3.984 tim.
Efter FV-tiden:	1973-03 till Flyghistoriska samlingarna, Malmen. 2007 till Flygvapenmuseum, Malmen.

När det togs ur tjänst efter 20 år flögs det till F 3 Malmen och blev en del av de flyghistoriska samlingarna.

Den totala flygtiden blev 3984 timmar.

Text från Dig Museum och Sv Mil Flygplanhistoria, red av Sture Axelsson